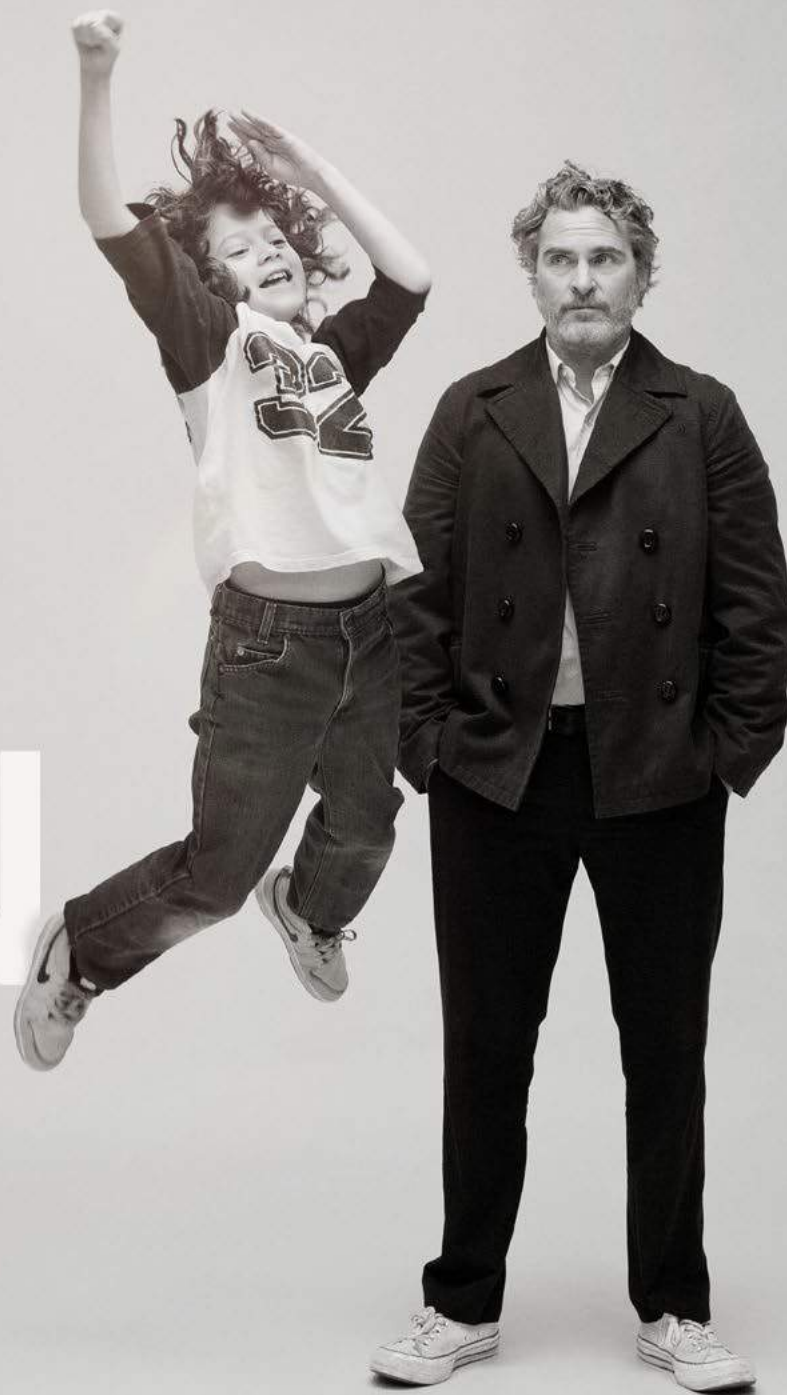

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE
DLA NAUCZYCIELI

DO FILMU

C'MON C'MON

Szanowni Państwo Dyrektorzy, Nauczyciele, Pedagodzy i Psychologowie szkolni

Oddajemy w Państwa ręce materiały dydaktyczne do pracy z filmem „C’mon C’mon” w reż. Mike’a Millsa. Niniejszy folder zawiera scenariusz lekcji na godzinę z wychowawcą dla szkół ponadpodstawowych autorstwa Anny Równy oraz analizę psychologiczną opracowaną przez dr Monikę Mazur- Mitrowską. Przygotowane propozycje metodyczno – psychologiczne wpisują się nie tylko w realizację punktów Polityki Oświatowej Państwa na rok szkolny 2021 – 2022, ale również stanowią cenne wsparcie w rzeczywistości pandemicznej, w której przyszło nam żyć i pracować.

Dystrybutor filmu „C’mon C’mon” w Polsce
Gutek Film

Autorki materiałów dostrzegły potencjał wychowawczy filmu, zwracając uwagę na następujące wątki tematyczne: komunikacja, emocje, wyrażanie emocji, zarządzanie emocjami, uważność (mindfulness), relacje rodzinne.

Mamy nadzieję, że nasza propozycja metodyczna spotka się z Państwa uznaniem i zachęci do organizacji wyjść do kina na film „C’mon C’mon” z uczniami szkół ponadpodstawowych. Seanse można zamawiać w każdym kinie w Polsce.

Informacje o autorkach materiałów:

ANNA RÓWNY

nauczyciel konsultant Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli ds. edukacji humanistycznej, medialnej i filmowej, trenerka edukacji filmowej, doktorantka w Katedrze Wiedzy o Filmie i Kulturze Audiowizualnej UG, członkini Komisji Ekspertckiej Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych, laureatka Nagrody PISF w kategorii Edukacja młodego widza na 40. Festiwalu Filmów Fabularnych w Gdyni, w roku 2021 otrzymała certyfikowany tytuł Mistrza Pedagogii nadawany przez Ruch Innowacyjny w Edukacji. Autorka licznych publikacji metodycznych związanych z edukacją filmową.

DR MONIKA MAZUR – MITROWSKA

doktor nauk humanistycznych, nauczyciel konsultant Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w zakresie doradztwa zawodowego, wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, psycholog, doradca zawodowy, coach, wykładowca w obszarach nauk humanistycznych i społecznych. Autorka książki o wypaleniu zawodowym nauczycieli, kilkudziesięciu artykułów oraz współredaktorka monografii naukowych.

Opracowała: Anna Równy

Temat: „Trzeba czasem skupić się na życiu, w ciszy i skupieniu”.
O wyrażaniu emocji, komunikacji i uważności w filmie „C’mon C’mon”.

Adresaci: uczniowie szkół ponadpodstawowych

Przedmiot: godzina z wychowawcą

Czas trwania: 90 minut (wariantywnie można skupić się na wybranych aktywnościach uczniów i zamknąć zajęcia w jednej jednostce lekcyjnej)

CELE LEKCJI

Uczeń:

- utrwała i rozpoznaje rodzaje emocji;
- wie, co znaczy uważność i jak ją rozwijać;
- utrwała wiedzę dotyczącą skutecznej komunikacji interpersonalnej;
- poznaje rodzaje blokad w komunikacji.

Metody i formy pracy:

- praca w grupach, praca w parach,
- praca indywidualna z tekstem,
- burza mózgów,
- drama.

Materiały pomocnicze:

- karty pracy,
- kolorowe kartki post – it (w jednym kolorze, bez kleju),
- tablica interaktywna/ekran.

Przed lekcją:

Tydzień przed wyjściem do kina z uczniami rozdaj im Kartę pracy przed lekcją i poproś o jej wypełnienie do dnia, kiedy organizujesz projekcję. Poniższy scenariusz lekcji wykorzystaj na dwóch godzinach lekcyjnych, z tygodniowym odstępem czasu, już po obejrzeniu z uczniami filmu.

PRZEBIEG LEKCJI

1. Rozpocznij od rozmowy z uczniami - wystuchaj ich swobodnych wypowiedzi na temat obejrzanego filmu. Uczniowie podają słowa – klucze, które oddają tematykę i problematykę „C’mon C’mon” („burza mózgów”), następnie prezentują swoje propozycje. Podsumuj ćwiczenie i zapowiedz, że w czasie lekcji skupią się na zagadnieniu emocji i uważności w życiu, a także na temacie skutecznej komunikacji interpersonalnej.
2. Odwołaj się do **Karty pracy przed lekcją**. Poproś ochotników, żeby odczytali opracowane ćwiczenie. Podsumuj tę część zapowiedzi, iż w pierwszej części lekcji zajmiecie się zagadnieniem komunikacji.
3. Rozdaj **Kartę pracy nr 1** lub wyświetl ją na tablicy interaktywnej/ekranie i poproś, żeby uczniowie w parach (tak, jak siedzą w ławkach), zapoznali się z podanymi informacjami i ćwiczeniem. Po 5 minutach poproś ochotników o wypowiedzenie się na temat wniosków z przeprowadzonego ćwiczenia.
4. Rozdaj uczniom **Kartę pracy nr 2** lub wyświetl ją na tablicy interaktywnej/ekranie. Ćwiczenie dramatyczne „Taxi – improwizacja 2-osobowa” autorstwa Anny Dziedzic zostało zaczerpnięte z książki „Aktor kreatywny. Jak pracowałam w Szkole Aktorskiej Machulskich”, Warszawa, 2019. Poproś dwóch ochotników do przeprowadzenia ćwiczenia, podczas gdy reszta klasy będzie obserwatorami scenek. Dwoje uczniów (A i B) odgrywa opisane scenki, których celem jest rozwijanie wyobraźni i komunikacji, tworzenie postaci, trening różnych postaci z różnymi dążeniami i w różnych okolicznościach. Po realizacji ćwiczenia przeprowadź rozmowę z wykonawcami i widzami na temat, w jaki sposób

zmiana postaci, ich celów i pragnień wpłynęła na rozwój sceny? W jaki sposób kolejne pasażerki wpłynęły na zachowanie taksówkarza i jego stosunek do nowych okoliczności? Jak zmieniło się zachowanie i psychika osoby B (pasażerek) w zależności od tego, w kogo się wcielała i celu, który ta postać chciała osiągnąć? Po wysłuchaniu przemyśleń uczniów podsumuj lekcję pytaniami: Czego dowiedzieliście się dzisiaj o komunikacji interpersonalnej? Co wpływa na skuteczną komunikację? Co może być przeszkodą w zrozumieniu komunikatu drugiej osoby?

Zapowiedz, że na kolejnej godzinie wychowawczej zajmiecie się zagadnieniami dotyczącymi emocji i uważności.

Koniec pierwszej godziny lekcyjnej.

5. Powitaj uczniów stwierdzeniem, że aby w życiu mieć skuteczną komunikację interpersonalną, to warto potrafić komunikować się z samym sobą. Aby z kolei nabrać w tym doświadczenia, trzeba obserwować swoje ciało, nazywać emocje i szukać ich źródeł, a także przyglądać się wpływowi emocji na nasze zachowania. Zapytaj uczniów, jakie znają emocje? Wypiszcie je na tablicy. Rozdaj uczniom **Kartę pracy nr 3** i poproś, żeby pracowali w dwójkach, tak jak siedzą w ławkach. Po 10 minutach poproś wybranych uczniów o odczytanie ich rozwiązań. W przypadku wątpliwości w przyporządkowaniu emocji do danej fotografii, porozmawiajcie, z czego może ona wynikać.
6. Zapytaj uczniów, czy kiedyś spotkali się z

terminem mindfulness? Możesz odwołać się do definicji pojęcia z Wikipedii:

Mindfulness lub uważność – proces psychologiczny koncentrowania uwagi na wewnętrznych i zewnętrznych bodźcach występujących w danej chwili, który może zostać rozwijany poprzez medytację lub inne ćwiczenia.

Zapytaj, czy film „C’mon C’mon” można skojarzyć z terminem mindfulness? (kino uważności). Poproś uczniów o uzasadnienie ich zdania.

Wyświetl **Kartę pracy nr 4** i daj 5 minut na samodzielne odpowiedzi na pytania. Po wyznaczonym czasie poproś ochotników o odczytanie odpowiedzi. Skomentujcie z uczniami, na ile uważnie oglądali film i zastanówcie się, z czego to wyniknęło.

7. Jako podsumowanie lekcji, które ma sprzyjać doskonaleniu uważności, skupieniu na swoim własnym życiu i emocjach, wyświetl uczniom na tablicy interaktywnej/ekranie pytania (**Karta pracy nr 5**), które bohater filmu Johnny, jako dziennikarz radiowy, zadaje amerykańskim dzieciom, przygotowując audycję. Rozdaj uczniom kolorowe kartki post-it (w jednym kolorze, bez kleju) i poproś, aby każdy wybrał sobie jedno pytanie. Daj uczniom 5-10 minut (do końca lekcji) na zapisanie odpowiedzi, następnie zbierz wszystkie kartki do dużej koperty i na końcu zaklej. Zapytaj uczniów, czy chcieliby wrócić do tego, co zapisali, np. pod koniec klasy maturalnej i wspólnie odczytać ich odpowiedzi, konfrontując to z nowymi doświadczeniami, przemyśleniami i emocjami po upływie czasu.

KARTA PRACY PRZED LEKCJĄ

Zapoznaj się z poniższymi informacjami zaczerpniętymi z książki Roberta Boltona „People Skills”, Nowy Jork, 1986, opracowanymi przez Jagę Soboń. Następnie wybierz jeden z rodzajów blokad w komunikacji i wymyśl scenkę (lub zainspiruj się sytuacją z życia), która będzie unaoczniała wybrany schemat. Opisz ją w kilku zdaniach.

Blokady w komunikacji / Blokadę pomagania

- I. Osądzanie – polega na narzucaniu własnych wartości innym osobom i formułowaniu rozwiązań cudzych problemów. Gdy osądzamy, nie słuchamy tego, co mówią inni, ponieważ jesteśmy oceną.

Jak się zachowuje pomagacz?

1. Krytykuje – np. „Czy Ty naprawdę nie możesz tego zrozumieć?”
2. Obraża – np. „Jesteś po prostu głupi!”
3. Orzeka – np. „Ciebie w ogóle ta sprawa nie interesuje!”
4. Chwali w potłoczeniu z Oceną – np. „Gdybyś się lepiej postarał, to na pewno wyszłoby Ci lepiej!”.
- II. Decydowanie za innych – może utrudniać porozumienie nawet wówczas, gdy podyktowane jest troską i chęcią pomocy. Decydując za innych uzależniamy ich i pozbawiamy możliwości samodzielnego podejmowania decyzji. Dajemy im do zrozumienia, że ich odczucia, wartości i problemy są nieważne.

Jak zachowuje się pomagacz?

1. Rozkazuje – np. „Będziesz się uczył każdego dnia 2 godziny!”
2. Grozi – np. „Jeśli tego nie zrobisz, zostaniesz sam!”
3. Moralizuje – np. „Powinieneś najpierw pomyśleć, a potem robić!”
4. Zadaje liczne/niewłaściwe pytania – np. „Gdzie byłeś?”, „Co robisz?”, „Kto z Tobą był?”
- III. Uciekanie od cudzych problemów – polega na tym, że nie jesteśmy skłonni zajmować się nimi. Nie bierzemy pod uwagę uczuć innych ludzi. Nie chcemy zajmować się ich lękami, obawami i troskami.

Jak zachowuje się pomagacz?

1. Doradza – np. „Najlepiej, gdybyś...”
2. Zmienia temat – np. „Jaką literaturę lubisz czytać?”
3. Logicznie argumentuje – np. „Możesz poprawić swoje wyniki tylko przez wyłożoną pracę!”
4. Pociesza – np. „Wszystko będzie dobrze” (poprawia nastrój wspomaganego, ale nie zajmuje się jego problemem).

KARTA PRACY NR 1

Przeczytaj poniższe porady Jak mówić? i Jak słuchać?, następnie porozmawiaj z koleżanką/kolegą z ławki, z którymi elementami masz kłopot i zastanów się z czego on wynika?

Sprawdź, jak mówisz.

- Wyrażamy swoją opinię zwięźle i na temat.
- Mówimy o faktach i o swoich uczuciach, nie o drugiej osobie.
- Patrzymy w oczy.
- Usiłujemy uzyskać wrażenie, że druga strona nas rozumie.
- Odważnie przedstawiamy swoją sprawę.

Sprawdź, jak słuchasz i mówisz.

- Robimy przerwy po każdej wypowiedzi naszego rozmówcy, nie spieszymy się z odpowiedzią.
- Powtarzamy część wypowiedzi, aby nasz rozmówca i ja byli pewni, że się rozumiemy.
- Zadajemy pytania, aby lepiej się rozumieć.
- Wyrażamy uczucia.
- Nie radzimy.

Źródło: Iwona Majewska – Opiełka, Logodydaktyka. Droga rozwoju, Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2013, ss. 231, 235.

KARTA PRACY NR 2

Ćwiczenie „Taxi – improwizacja 2 – osobowa”
autorstwa Anny Dziejdzic

W ćwiczeniu udział biorą dwie osoby: osoba A jest taksówkarzem, osoba B – pasażerem. A jest zawsze tym samym taksówkarzem (choć w różnych okolicznościach), zaś B wchodzi w rolę dwóch różnych pasażerów.

Uczniowie ustawiają na środku klasy cztery krzesła, które symbolizują przestrzeń taksówki. Taksówkarz siedzi z przodu, a pasażer z tyłu. Klasa obserwuje scenki usadzona w okręgu.

Scena 1.

Dla osoby A: Jesteś taksówkarzem, jest południe, pracujesz od g. 7 rano. Czekasz na pasażerów na postoju przy Dworcu Centralnym w Warszawie. Z zasady zadajesz kilka pytań pasażerowi lub wdajesz się w krótką pogawędkę, żeby stworzyć miłą atmosferę i spędzić miło czas. Pragniesz, aby pasażer czuł się dobrze.

Dla osoby B (improwizacja 1.): W czerwcu ukończyłaś szkołę plastyczną w Częstochowie. Dwaj Twoi koledzy z tej samej klasy dostali się na Akademię Sztuk Pięknych w Warszawie, ty natomiast zdawałaś do Krakowa – pomyślnie i jesteś teraz na I roku tej uczelni. Jednak nie czujesz się dobrze w tej szkole. Natomiast Twoi

przyjaciele są zachwyceni programem, wykładowcami i atmosferą w ich Akademii. Zastanawiasz się, co zrobić, żeby przenieść się do uczelni warszawskiej i w tym celu przyjeżdżasz na spotkanie z kolegami. W Warszawie byłaś kilkanaście lat temu z rodzicami i właściwie jej nie znasz. Przyjaciele umówili się z Tobą w klubie studenckim Harenda, podali adres. Potem zabiorą Cię na uczelnię i pokażą Stare Miasto. Jest ostatnia niedziela października. Musisz wrócić do Krakowa jeszcze dzisiaj wieczorem. Pragniesz, żeby warszawski taksówkarz Cię polubił.

Scena 2.

Osoba A: jak wyżej.

Dla osoby B (improwizacja 2.): Twój pociąg się opóźnił i jesteś już spóźniona 5 minut na rozmowę o pracę. Niedawno obroniłaś pracę magisterską i jest to Twoje pierwsze doświadczenie związane z szukaniem pracy. W pociągu cały czas przygotowywałaś się do tej rozmowy i teraz jesteś bardzo zdenerwowana, że przez bałagan na kolei możesz nie dostać tej pracy. Miałaś zamiar pojechać z dworca metrem, ale w tej sytuacji musisz wziąć taksówkę i wydać pieniądze. Pragniesz opanować swoje zdenerwowanie.

KARTA PRACY NR 3

Przyporządkuj poniższe emocje do kadrów z filmu. W razie wątpliwości przypomnij sobie wydarzenia rozgrywające się w danej scenie oraz zachowania i emocje bohaterów filmowych. Napisz 2 zdania uzasadnienia.
Emocje: **radość, strach, złość, smutek, wstręt, zaskoczenie**

KARTA PRACY NR 4

Czy jesteś uważnym odbiorcą filmu „C’ mon C’mon”?
Sprawdź, czy zwróciłeś/-aś uwagę na kilka szczegółów,
które mogą pogłębić odbiór i zrozumienie filmu.

1. Jak myślisz, w jakim celu autorzy filmu zastosowali „czarno – białą taśmę”?
2. Co wyrażają liczne zdjęcia miast, miejskich krajobrazów? Jaka muzyka im towarzyszy?
3. Wymień miasta, które pojawiają się w filmie.
4. Rozwojowi akcji towarzyszą tytuły i cytaty z książek, które powiązane są z daną sytuacją, emocją czy kondycją bohatera. Dla ułatwienia skorzystaj z poniższych tytułów i powiąż je ze scenami z filmu.

Lyman Frank Baum „Czarnoksiężnik z krainy Oz”
Angela Holloway „Trzy bipolarne misie”
Kirsten Johnson „Kilka słów o roli osoby z kamerą”
Claire A. Nivda „Dziecko z gwiazd”
Jacqueline Rose „Matki. O miłości i okrucieństwie”

KARTA PRACY NR 5

Pytania zadawane w filmie dzieciom podczas realizacji programu radiowego, dotyczące ich życia i tego, co myślą o przyszłości.

Kiedy myślisz o przyszłości, jak sobie ją wyobrażasz? Pomocnicze: Myślisz, że w przyszłości będzie lepiej czy gorzej?

Jak będzie wyglądać przyroda?

Jak zmieni się Twoje miasto?

Czy rodziny pozostaną takie same?

Co zapamiętasz, a o czym zapomnisz?

Czego się boisz?

Co Cię złości?

Czy czujesz się samotny/samotna?

Co sprawia, że jesteś szczęśliwy/szczęśliwa?

Co sprawia, że czujesz się bezpieczny/bezpieczna?

Gdybyś miał/miała jakąś supermoc, to jaką?

Jaka jest najgorsza rzecz, jaka Cię spotkała?

Jacy, Twoim zdaniem, są dorośli? O czym myślą? Czym się zajmują?

Myślisz kiedyś o tym, co się stanie, kiedy umrzesz?

Co chciałbyś/chciałabyś zapamiętać o swoich rodzicach?

Myślisz, że świat jest sprawiedliwy?

Wyobraź sobie, że Twoi rodzice są Twoimi dziećmi. Czego chciałbyś, żeby się nauczyły? Czego Ty byś ich nauczył?

Gdybyś mógł/mogła zmienić w sobie jedną rzecz, co by to było?

OCZAMI PSYCHOLOGA

dr Monika Mazur-Mitrowska

„C'mon C'mon”, reż. Mike Mills (2021)

Film wielowymiarowy dotyczący najistotniejszych, ponadczasowych kwestii naszej egzystencji, w kontekście zmagania się z trudnościami i jednocześnie odnoszący się do podstawowych potrzeb - współobecności z innymi, dążenia do bliskości i afiliacji. Główni bohaterowie to: Johnny – dziennikarz, jego siostra Viv oraz jej mały syn Jesse. Rozgrywający się między nimi wielogłos jest punktem wyjścia opowieści filmowej zanurzonej w codzienności, i przekornie można powiedzieć zwyczajności – niezwyklej. W tej scenerii obserwujemy proces tworzenia się wspólnych relacji między nimi. Motywem spajającym jest dialogiczna struktura towarzyszących narracji filmowej wypowiedzi młodych ludzi na temat kwestii egzystencjalnych, dotyczących kluczowych dla człowieka spraw: własnej tożsamości, sensu życia, natury świata, bycia z innymi, emocji i uczuć, w perspektywie przyszłych losów świata.

Centralną „przestrzeń” filmu stanowi spotkanie i mentalno-emocjonalna „podróż” dorosłego mężczyzny z 9-letnim chłopcem, podczas której każdy na swój sposób, stosownie do wieku, przeżywa zarówno rozterki i trudności wynikające z tego kontaktu, jak również zdobywa i weryfikuje wiedzę o sobie i otaczającej rzeczywistości.

Jest to studium budowania relacji, poprzez komunikację i ujawniające się uczucia. Porusza wyobraźnię i zostawia widza z wieloma pytaniami. Może być pretekstem do nawiązania dialogu z młodymi ludźmi, zarówno w szkole, jak i w domu. Narracja może przenieść się poza salę kinową i być kontynuowana, dzięki zawartym w głębszej strukturze filmu znakom zapytania dotyczącym zmiennego, turbulentnego świata, pełnego zarówno

niepokojów, jak i szans.

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami tematów:

- Na czym polega budowanie relacji?
- W jakim świecie chcielibyśmy żyć?

Na czym polega budowanie relacji?

W kontekście psychologicznym film porusza wiele zagadnień związanych z najważniejszymi, odnoszącymi się do samej istoty człowieka i jego potrzeb społecznych, dylematami dotyczącymi naszej tożsamości, przynależności, oczekiwanego znaczenia i samorealizacji.

Głównym przesłaniem filmu jest nauka budowania relacji, która okazuje się niezwykle trudna w paradygmacie współczesnej atomizacji i wyobcowania jednostek. Relacja z drugim człowiekiem oznacza emocjonalne przekroczenie swoich ograniczeń i mechanizmów obronnych.

W filmie obserwujemy różne fazy kształtowania się relacji, jej wielowymiarowe, wysmakowane spektrum. Pierwsze sceny filmu ukazują odnowienie kontaktów rodzinnych między bratem i siostrą oraz zainicjowanie więzi między dojrzałym mężczyzną i chłopcem (siostrzeńcem), którzy dawno się nie widzieli. Relacje te mają swoje meandry, zastoje i wloty. Obserwujemy flashbacki z przeszłości, aby zrozumieć obecną temperaturę uczuć między bohaterami. Główna część filmu ma mocno zarysowany punkt TU i TERAZ, co pozwala uchwycić niuanse przepływu emocji i słów. Aby więzi mogły zaistnieć musi pojawić się świadomość wzajemnych potrzeb, bo relacja oznacza dwustronność, chcemy być docenieni, zrozumiani i wysłuchani, dlatego szukamy „lustra”, aby w oczach drugiego człowieka móc siebie lepiej poznać. Budowanie

mostu między jednostkami wymaga zbliżenia się, połączenia się dwóch „logosów”, dwóch światów na zasadzie otwartości, która umożliwia bliskość i zrozumienie.

Kolejnym krokiem do zbudowania więzi jest uwrażliwienie się na słuchanie oznaczające wejście w komunikację i dialog, który jest wymianą. Dzięki temu relacja może stać się dynamiczna, bowiem wymaga postawy aktywnej oraz uważnej (nie wystarczy słyszeć - trzeba słuchać). Konieczne jest zatrzymanie się w biegu spraw i ukierunkowanie percepcji na drugiego człowieka, o czym świadczy kontakt wzrokowy.

Następną ważną przesłanką budowania porozumienia jest powstrzymanie się od osądzania i szufladkowania innych. Nieodzowne jest tworzenie czułej przestrzeni, w której możemy zdjąć maski i pozwolić sobie na autentyczność, o której mówią młodzi uczestnicy wywiadów, traktujący ją jako supermoc przyszłości.

Wchodzenie w relacje i pielęgnowanie ich jest mocno zakorzenione w istocie człowieczeństwa oraz stanowi potrzebę większości ludzi, także tych młodych planujących dalsze życie i rozwój.

Postawa otwartości i wdzięczności za obecność i bliskość otwiera pokłady wewnętrznego ciepła, czujemy się potrzebni i docenieni, a uzyskiwanie pozytywnej informacji zwrotnej stanowi jedną z najpotężniejszych motywacji w naszym życiu. Szczera komunikacja jest oczekiwana przez bohaterów, a wszelkie ucieczki od niej są doskonale identyfikowane i określane w filmie jako „ble, ble, ble”, nieistotne słowa, frazy niemające znaczenia.

Pomocna okazuje się empatia, będąca składnikiem inteligencji emocjonalnej, bez której niemożliwa jest bliskość i delikatność, bo uwrażliwia na drugiego człowieka. Mikrofon, którego używa główny bohater „słucha” rzeczywistości, ale ma też regulację czułości i to doskonała metafora bycia w relacji.

Bohaterowie podpowiadają, w jaki sposób komunikować uczucia i uwalniać mocne emocje zalegające w naszej psychice. Przysparza to wielu trudności współczesnym jednostkom, dlatego podjęcie tego wątku może stać się pretekstem do rozmowy o stresie, frustracji i gniewie, jakiego doświadczają młodzi ludzie. Wchodząc w ten filmowy świat

możemy śledzić całą dynamikę relacji, podążając za subtelnymi „zwrotami akcji”, z wykorzystaniem wyobraźni, symboli i emocjonalnego tła.

Relacja to proces wymagający uważności i współodpowiedzialności, zachodzi wtedy, gdy dwie strony są aktywne i wykazują chęć dzielenia się swoimi „przestrzeniami”, otwierając się na drugiego, mimo obaw i niepewności.

Warto zwrócić uwagę (i potraktować jako inspirację do pracy z młodzieżą) na teksty literackie pojawiające się w tej opowieści filmowej. Można odnieść się do baśni *Czarnoksiężnik z krainy Oz*, która metaforycznie przywraca wiarę w nasze zasoby, dzięki uświadomieniu sobie ich obecności oraz podnosi poziom samooceny, buduje poczucie sprawstwa i ukazuje siłę więzi. Drugim tekstem jest *Dziecko z gwiazd*, z którego pochodzi wiele cytatów, dopełniających to dzieło filmowe.

Pytania dotyczące relacji w kontekście dialogu z uczniami: Kim są dla mnie inni ludzie? Co mnie w życiu uszczęśliwia? W jaki sposób budować relację z ludźmi? Jak pielęgnować relacje z najbliższymi w rodzinie? Jaką rolę pełni empatia? Dlaczego jesteśmy współodpowiedzialni za relację z drugim człowiekiem?

W jakim świecie chcielibyśmy żyć?

Kolejny wątek poruszony w filmie wiąże się z pytaniami dotyczącymi przyszłości młodych ludzi. Stanowi doskonałą przestrzeń do rozmów na temat planów, perspektyw i wizji świata, w którym będzie kiedyś żyć obecna młodzież, do wyrażenia ich niepokojów i nadziei.

Młodzi ludzie obawiają się samotności i braku zrozumienia, są zatroskani brakiem autentyczności dorosłych, którzy często stają się nieświadomymi trybikami w cywilizacyjnej maszynie. Chcą docierać do najgłębszych pokładów człowieczeństwa – uczuć i bliskości, co stanowi bardzo trudną ścieżkę, bo wtedy jesteśmy bardziej podatni na zranienia. Widzą hedonistyczne podejście dorosłych, gdzie „napompowane” ego utrudnia budowanie relacji, a wręcz oddziela ich od innych. Zamknięcie w sobie stanowi reakcję obronną, bo często nie dajemy rady mierzyć się ze światem.

Młodzi podpowiadają, jak istotne jest oczyszczanie umysłu z balastu niepotrzebnych myśli i uwolnienie zakleszczonych emocji. Obserwuj także z niepokojem rabunkową strategię pozyskiwania zasobów środowiska naturalnego.

Motywnem do dyskusji z młodzieżą może stać się refleksja nad wielością dróg, jakie obecnie oferuje rzeczywistość, jednocześnie nie dając odpowiedzi, co warto wybrać.¹ Nie ma recepty na tę złożoność, niejednoznaczność i „nieprzezroczystość” zdarzeń. Jedyne, co można, to poznać siebie, być zintegrowanym ze sobą, wierzyć w swoje możliwości, komunikować się w sposób autentyczny, otwierając się na zmienność i niepewność.

Film niesie ze sobą pozytywne przesłanie, wiarę w ciąg dalszy naszego świata, mimo obaw, co do jego kruchości. Warunkiem jest powrót do źródeł i świadomość, że bycie autentycznym w miłości i bliskości jest kluczowe. Jeśli jeszcze nie znalazłeś siebie, nie ustawaj w poszukiwaniach – zalecają młodzi - bo najważniejsze odkryć, czego się chce. Mimo, że nie wiemy, jak będzie wyglądał świat w przyszłości, natura ludzka jest niezmienna, jak również potrzeby człowieka wyrażające się w poszukiwaniach: otwartości, wrażliwości, bliskości w relacjach, jak również autonomii, samostanowienia o swoich ścieżkach życiowych. Warto dbać o własne supermoce lub nawet stać się nimi. Kształtowanie swojego życia w autonomiczny sposób przywodzi na myśl główne idee psychologii humanistycznej, podkreślającej twórcze nastawienie do siebie i świata, wolność wyboru, potrzeby i wartości, odpowiedzialność za własne istnienie. Dzięki nim osoba spełnia się i wzrasta.

„Cokolwiek byś planował, nigdy się nie wydarzy - mówi 9-letni Jesse - Tylko to czego nigdy byś się nie spodziewał, dlatego cały czas musisz dawać radę. C`mon, c`mon...”

Postawa jednostki świadomej licznych trudności i konieczności ustawicznego mierzenia się z nimi może stać się przesłaniem filmu i jednocześnie dalszej refleksji wyniesionej z sali kinowej do szkoły i domu.

Pytania o przyszłości świata w kontekście dialogu z uczniami: Jakie zagrożenia dostrzegasz we współczesnym świecie? Co oznacza bycie odpowiedzialnym człowiekiem? Jak sobie wyobrażasz rodzinę w przyszłości? Jakich trudności się spodziewasz? Jakie przesłanie filmu zabierzesz ze sobą?

¹ Por. A. Giddens, *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, PWN, Warszawa 2001, s. 112.